

Boli sme v Kopčanoch a v Skalici 16. 9. 2020

Náš klub ZKS pracuje v 20 tisícovom, nami milovanom mestečku na Záhorí, v Malackách.

Záhorie je, nielen pre Malačanov, veľmi krásna a prítazlivá časť Slovenska- kraj lúk, pasienkov, rybníkov, lužných lesov, bohatej histórie a kultúry, na východe lemovaný modrastým tieňom nevysokého pohoria Karpát.

S radosťou sme plánovali opäť výlet do blízkeho okolia. Naším cieľom boli Kopčany, Holíč a Skalica.

Náš elán pribrzdila na jar pandémie a my sme našu cestu preložili na september v nádeji, že korona vírus sa „umúdri“ a ustúpi. V lete my, babky a dedkovia, máme iné radosti. Tešíme sa na prázdninovanie našich vnúčat a preto sme dúfali, že nás čaká pekný, slnečný deň v septembri .

V septembri slnečný deň bol a nie jeden, ale pandémie bola tiež.

Mnohí nás odrádzali od uskutočnenia výletu. Výbor mal neľahkú úlohu a náročné rozhodovanie. Niektorí členovia mali záujem, iní sa báli korony.

S nerozhodným svedomím, však s nádejou v srdci, sme výlet naplánovali na 16.septembra, objednali sme minibus pre 20 cestujúcich a čakali na záujemcov. Prihlásilo sa ich 15. Dva dni pred výletom sa niektorí odhlásili. Veru, nevyzeralo to optimisticky.. Všetko sme dali do rúk nášho Pána a povedali sme si, že ideme. Ráno sme sa stretli na parkovisku pri Bille a div sa svete, bolo nás 17.

S vierou a nádejou a s požehnaním nášho pána farára sme sa vybrali na cestu po našom krásnom Záhorí.

Už ráno, v autobuse, panovala dobrá nálada. Pani Lahová, naša predsedníčka, nás milo privítala, usmiala sa na nás, pomodlili sme sa, zaspievali mariánsku pieseň. Počasie bolo na jednotku, rúška sme mali aj rezervné, jedlo a pitie tiež .

Prvou zastávkou boli **Kopčany**- obec s bohatou históriou, v ktorej sa spomínajú dve významné obdobia: Veľkomoravská ríša a barokové obdobie počas panovania Márie Terézie.

Najznámejšou historickou pamiatkou je kostol sv Margity Antiochijskej. Archeologické výskumy odhalili, že pôvodná stavba bola vybudovaná už v 9. storočí v období Veľkej Moravy.

Svojou veľkosťou však Kopčanom dominuje žrebčín Štít. Dal ho postaviť František I. Lotrinský, manžel Márie Terézie, ktorá ho v roku 1765 povýšila na kráľovský a cisársky. V časoch najväčšej slávy v ňom chovali až 300 koní, takmer výhradne pre potreby viedenského cisárskeho dvora. Chov koní však v Kopčanoch zanikol v roku 1826. Rieka Morava sa často vylievala zo svojho koryta a pastviny boli podmáčané. Bolo tam veľa hmyzu, infekcie, rodili sa mŕtve žriebäta a chov sa presunul do Kladrúb. V polovici 20. storočia prebral majetok štát. Chovali sa tu ovce a dokonca tu vznikol liehovar, boli tu sklady chemikálií a postupne prišlo k zničeniu kaštieľa, ktorý bol dominantou žrebčína a dochádzalo k výraznému poškodeniu objektu.

Od roku 2001 prechádza žrebčín revitalizáciou. V roku 2013 boli slávnostne otvorené dve expozície múzea. V priestoroch bývalej kaplnky je expozícia prírodovedecká s exponátmi staršími ako tisíc rokov. V najstaršej zachovalej stajni sa nachádza druhá expozícia zameraná na poľnohospodárstvo a chov koní.

Tieto všetky informácie nám sprostredkovala pani sprievodkyňa. Bolo ich oveľa viac, sypala ich ako z rukáva. Kdeže by sme si ich všetky zapamätali.

Ohúrila nás najmä veľká plocha žrebčína, plány do budúcnosti (ak budú financie) a kladný vzťah k pamiatke, ktorý bol cítiť z jej podania informácií .

Hovorila i o ďalších kultúrnych pamiatkach v Kopčanoch.

K menu Františka I.Lotrinského sa spája „kačenáreň“ na odchyt divokých kačíc. Postavili ju pravdepodobne v roku 1753.

Z obce pochádza aj otec prvého československého prezidenta Tomáša G. Masaryka a podľa niektorých názorov sa tu narodil aj samotný prezident.

Poďakovali sme sa pani sprievodkyni za prehliadku celého objektu, nasadli sme do autobusu, doplnili sme pitný režim, čo-to sme zjedli a pohli sme sa ďalej. Čakala nás **Skalica**.

Historické obdobie Skalice sa začína na začiatku 13. storočia. Prvá spolaľhivá písomná zmienka o Skalici je až z roku 1217. Je to listina uhorského kráľa Ondreja II., ktorý daroval skalické územie dvom synom nitrianskeho župana Tomáša. Po smrti grófa Tomáša jeho synovia Sebus a Alexander začali toto územie zaľudňovať početným obyvateľstvom.

*Na najvyššom bode v severnej časti mesta Skalica sa rozprestiera **krásna klasicistická kalvária**. Bola vybudovaná jezuitmi v rokoch 1703-1710 na mieste pôvodného stredovekého hrádka*

A akí by sme to boli kresťanskí seniori, keby sme práve tu nezastavili. Štrnásť murovaných zastavení s výjavmi krížovej cesty nášho Pána sú symetricky rozmiestnené po obvodě návršia. Na vrchu stojí monumentálny kamenný kríž obkolesený sochami sv. Márie a sv. Jána. Krásny priestor a čas na vykonanie pobožnosti krížovej cesty. Každý z nás ju mal za čo obetovať. Postupne sme prechádzali od jedného zastavenia k druhému a medzitým sme spievali. Bol to krásny duchovný zážitok. Ďakujeme Pánovi, že sme to zvládli.

Z Kalvárie sa naskytol prekrásny výhľad na panorámu Skalice.

V bezprostrednej blízkosti kalvárie stojí aj Rotunda sv. Juraja. O nej nám už povedala naša sprievodkyňa zo Skalice. *Rotunda bola v minulosti súčasťou opevnenia a plnila úlohu strážnej veže. Vznikla v románskom období v 11.-13. storočí a v roku 1970 bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.*

Pokochali sme sa pohľadom na Skalicu, pani sprievodkyňa nám ukázala orientačné body Skalice, obdivovali sme veže z diaľky a potom bolo treba sa do centra Skalice aj dostať, aby sme si niektoré kostoly pozreli aj zblízka, prípadne vošli aj dnu.

Autobus nás čakal v centre Skalice a my sme nemali inú možnosť, len ísť pešo. „Je to len kúsok, pekná prechádzka, zvládneme to,...“ Zvládli sme to. Tí z nás, ktorí mali problémy s chôdzou, zaostali. Tí, ktorým sa kráčalo dobre, im pomáhali. Prišli sme do centra s dobrým pocitom, že paráda, zvládli sme to. Pani sprievodkyňa nám aj po ceste ukazovala historické budovy, rozprávala veľmi zanietene, hoci mohla tušiť, že si z toho nezapamätáme veľa.

Vošli sme do Záhorského múzea v centre. *Expozícia sa skladá z troch častí. Národopisná časť predstavuje návštevníkom život, práce a kultúru Záhoria, vinohradníctvo skalického regiónu. Archeologická časť ponúka zaujímavosti z histórie a historická časť je venovaná dejinám Záhoria a slobodného kráľovského mesta Skalica, habánom a ich kultúre, remeslám i cechom. Galéria Júliusa Koreszku prezentuje jeho tvorbu historických častí mesta, okolitých viníc, lesov a starej Skalice.*

Skalica je veľmi bohatá na množstvo sakrálnych pamiatok.

V strede námestia stojí najvýraznejšia dominanta mesta **Kostol sv. Michala Archanjela**.

Kostol pochádza zo 14. storočia a ide o gotickú stavbu. Názov nesie podľa svätého Michala, patróna mesta. Kostol viackrát vyhorel, mnohokrát ho prestavovali a opravovali. Dodnes je úpravy možné vidieť na viacerých slohoch.

Navštívili sme i **Františkánsky kostol Sedembolestnej Panny Márie**

Františkáni sa v Skalici usadili v polovici 15. storočia. Františkánsky kláštor bol sídlom provincie, rehoľnej bohosloveckej školy a mimoriadne vzácnej knižnice. Najstaršia časť kláštora sa sústreďuje okolo rajského dvora, súčasťou areálu sú nádvorie a rozsiahla záhrada. Kostol Sedembolestnej Panny Márie je gotickou stavbou, s ktorej výstavbou začali v roku 1467. V presbytériu sa zachovala bohatá gotická sieťová klenba a v sakristii krížové klenby. Výzdoba interiéru a mobiliár je zhotovený v neskorobarokovom slohu, kedy prišlo v kostole k výrazným úpravám.

Kláštor a jeho areál bol renovovaný a slúži pre potreby kultúrneho života mesta; chodby okolo rajského dvora mestskej galérie, časti prízemných a pivničných priestorov vinotéky, vytvorené boli priestory pre koncerty a spoločenské podujatia mnohých žánrov.

Časť kláštornej budovy je sídlom archívu a základnej umeleckej školy.

Po prehliadke a výklade našej pani sprievodkyne sme sa s ňou rozlúčili a poďakovali jej za skutočne zaujímavé sprevádzanie po Skalici.

Ako posledný jej príspevok bolo nasmerovanie nás do časti, kde rozvoniaval tradičný skalický trdelník. Tu ho piekli i predávali. A aký by to bol návrat zo Skalice domov, keby sme v taške neniesli pre svojich blízkych doma skalický trdelník?

Mali sme dobrú náladu, hoci nás boleli nohy a mnohí z nás túžili po dobrej kávičke. A veru bola. Stačilo ešte pešo prísť do stredu Skalice a tam na terase jednej z cukrárni sme si dali kávu, niektorí dobrú zmrzlinu, či džús.

Plní dobrých dojmov a pekných zážitkov sme nasadli do autobusu Holíč a jeho krásne námestie sme videli z autobusu. Povedali sme si, že nabudúce. Pre dnešok stačilo.

Ďakujeme Pánovi, že nás na ceste sprevádzal, Matke Božej, že nás držala za ruku, vodičovi autobusu, že nás bezpečne viezol a pani Lahovej za organizáciu a prípravu krásne prežitého dňa. Nech Pán odmení všetkých, ktorí pre nás- dôchodcov pripravili taký krásny a radostný deň.

Kopčany- žrebčín

Pred žrebčínom v Kopčanoch

Expozícia v žrebčine v Kopčanoch

Expozícia v žrebčine v Kopčanoch

Rotunda sv. Juraja v Skalici

Krížová cesta na Kalvárii v Skalici

Kamenný kríž na vrchu Kalvárie

Farský kostol sv. Michala Archanjela v Skalici

V kostole Sedembolestnej Panny Márie v Skalici

